

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Висвітлення сутності фінансового потенціалу об'єднує в собі як просторові, так і часові характеристики та концентрує одночасно три рівні зв'язків і відносин щодо розвитку підприємства у минулому, теперішньому та майбутньому, які полягають в наступному (рис. 1).

По-перше, фінансовий потенціал відображає минуле, тобто сукупність властивостей, нагромаджених системою в процесі її становлення і таких, що зумовлюють можливість до її функціонування та розвитку. У цьому плані поняття «фінансовий потенціал» фактично набуває значення поняття «фінансовий ресурс». По-друге, фінансовий потенціал характеризує рівень практичного застосування і використання наявних можливостей. Це забезпечує розмежування реалізованих і нереалізованих можливостей. У цій своїй функції поняття «фінансовий потенціал» частково збігається з поняттям «фінансовий резерв».

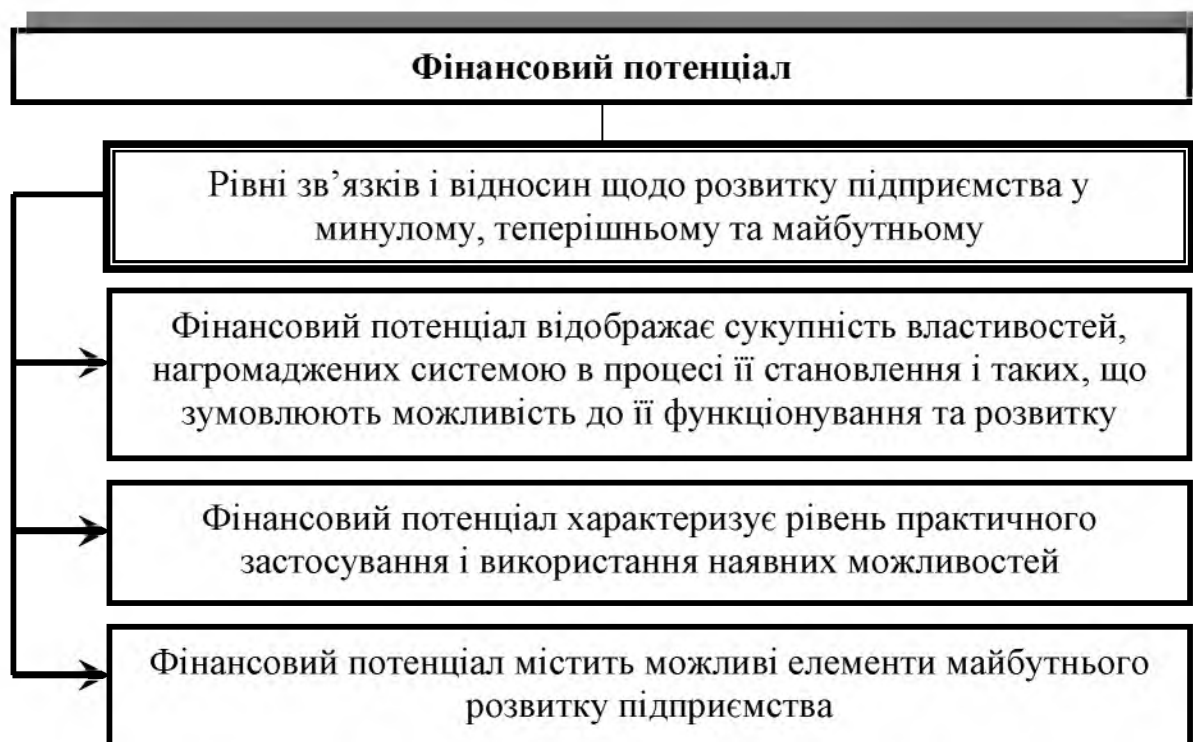

Рис. 1. Фінансовий потенціал, що об'єднує в собі просторові і часові характеристики

Розглядаючи структуру потенціалу з цих позицій, варто враховувати, що в першому випадку структурні елементи потенціалу, що залишилися в нереалізованому вигляді, призводять до зниження ефективності його

функціонування, а в другому випадку «надлишковий» запас сил і здібностей працівника забезпечує гнучкість і маневреність розвитку системи стосовно змінюваних умов праці. По-третє, фінансовий потенціал орієнтується на розвиток (на майбутнє). Будучи єдністю стійкого і мінливого станів, фінансовий потенціал містить (як можливі) елементи майбутнього розвитку підприємства.

Особливий науковий інтерес викликають дослідження багатоаспектного аналізу структури потенціалу, де поряд з ресурсним розглядаються ще й інші аспекти структури, що дає більш повне уявлення про його елементний склад. До елементів потенціалу підприємства можна віднести все, що пов'язане з функціонуванням і розвитком підприємства. Фінансовий потенціал в загальному потенціалі підприємства займає не останнє місце тому, що він включає в себе обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, якими воно може розпоряджатися для здійснення поточних і перспективних витрат. Головною складовою фінансового потенціалу є інвестиційний, тобто наявні та приховані можливості підприємства для здійснення простого і розширеного відтворення.

Фінансовий потенціал є частиною загального економічного потенціалу підприємства і, з одного боку, пов'язаний із виробничим потенціалом, а з іншого – із потенціалом відтворення.

Звертаючи увагу на поняття «фінансовий потенціал», необхідно зазначити, що йдеться про комплекс характеристик, здатних забезпечити цілісну оцінку: по-перше, фінансового стану на макро- чи мікрорівні; по-друге, факторів чи умов зміни цього стану; по-третє, перспектив стійкого економічного зростання на макрорівні чи успішності фінансово-економічної діяльності на мікрорівні.

Фінансовий потенціал підприємства – це складна, динамічна, поліструктурна система. Ця агломерація має певні закономірності розвитку, від уміння використання яких вирішальною мірою залежить ефективність діяльності підприємства, темпи його зростання:

– фінансовий потенціал підприємства визначається його реальними фінансовими можливостями в сфері фінансово-економічної діяльності, причому не тільки реалізованими, а й нереалізованими з будь-яких причин;

– можливості будь-якого підприємства здебільшого залежать від наявності фінансових ресурсів і фінансових резервів, не залучених у виробництво та діяльність. Тому фінансовий потенціал підприємства характеризується також і певним обсягом фінансових ресурсів, як залучених у виробництво й діяльність, так і ні, але підготовлених для використання;

– фінансовий потенціал підприємства визначається не тільки наявними фінансовими можливостями, але ще й навичками різних категорій персоналу до його використання з метою виробництва продукції, здійснення послуг (робіт),

отримання максимального доходу (прибутку) і забезпечення ефективного функціонування та сталого розвитку підприємства;

– рівень і результати реалізації фінансового потенціалу підприємства (обсяги виробленої продукції або отриманого доходу (прибутку)) визначаються також формою підприємництва та адекватною їй організаційною структурою.

Саме ці закономірності розвитку і дозволяють виділити фінансовий потенціал як поліструктурну систему, яка визначається:

1) обсягом та якістю наявних у нього фінансових ресурсів;

2) можливостями фінансового менеджменту на підприємстві оптимально використовувати наявні ресурси підприємства, освітнім, кваліфікаційним, психофізіологічним та мотиваційним потенціалом;

3) інформаційними можливостями, тобто можливостями підприємства генерувати і трансформувати інформаційні ресурси для використання їх у виробничій, комерційній та управлінській діяльності;

4) інноваційними можливостями підприємства щодо оновлення техніко-технологічної бази виробництва, переходу на випуск нової конкурентоспроможної продукції, використання сучасних форм і методів організації та управління господарськими процесами;

5) фінансовими можливостями залучення коштів, яких бракує (кредитоспроможністю, внутрішньою та зовнішньою заборгованістю у сфері фінансів).

Отже, на нашу думку, основний зміст поняття «фінансовий потенціал підприємства» полягає в інтегральному відображенні (оцінці) поточних і майбутніх фінансових можливостей підприємства трансформувати вхідні ресурси за допомогою притаманних його персоналу підприємницьких здібностей в економічні та фінансові блага, максимально задовольняючи в такий спосіб свої інтереси.

Література

1. Комарецька П. В. Теоретичні підходи щодо сутності фінансового потенціалу / П. В. Комарецька // Вестник Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина «Национализация и приватизация: прошлое, настоящее, будущее». Экономическая серия. – Вип. 613. – Харьков: ХНУ им. В. Н. Каразина. – 2013. – С. 236–241.

2. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

3. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. проф. А. Г. Грязновой. – М.: «Финансы и статистика», 2002. – 1165 с.

4. Опарін В. М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення / В. М. Опарін // Вісник НБУ. – 2013. – № 5.

5. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк, С. О. Булгакова, А. П. Куліш; за ред. А. М. Поддєрьогіна. – [5-те вид., перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.

6. Петленко Ю. В. Організація служби фінансового менеджменту на підприємстві / Ю. В. Петленко // Фінанси України. – 2011. – № 5.

7. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. / І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих, І. М. Герасименко, В. М. Ращупкіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 362 с.

8. Пойда-Носик Н. Н. Фінансові ресурси підприємства / Н. Н. Пойда-Носик, С. С. Гарбачук // Фінанси України. – 2014. – № 1.

Марусяк С. О., ст. гр. ФСГм-11
Налукова Н. І., к.е.н., доцент

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Залучення інвестицій українськими підприємствами пов'язане, насамперед, з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування. Оцінювання інвестиційної привабливості потенційного об'єкту інвестування – найважливіший крок при прийнятті інвестиційного рішення задля подальшого її підвищення та залучення максимально можливого обсягу інвестицій.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів. Можливість залучення інвестицій залежить від розуміння та врахування інтересів партнерів, від можливості бачити об'єкт інвестування з позиції інвестора та оцінити його інвестиційну привабливість. У цьому є зацікавленість і самого підприємства, яке прагне підвищити рівень своєї інвестиційної привабливості.

Проведення аналізу та оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, з одного боку, є основою для розробки його інвестиційної політики, а з іншого, – створює можливість виявити недоліки у діяльності підприємства, передбачити заходи щодо їх ліквідації та поліпшити можливості залучення інвестиційних ресурсів.

Інвестиційну привабливість, на нашу думку, доцільно розглядати не тільки як інтегральний фінансово-економічний показник, а й як систему показників оцінки маркетингового потенціалу підприємства. Це дозволяє визначити позицію конкретного підприємства відповідної галузі та регіону, створює можливість більш об'єктивно оцінити стан та перспективи розвитку підприємства.

Вважаємо, що методика, яка характеризує рівень інвестиційної привабливості підприємства, повинна враховувати цілу низку фінансових і маркетингових показників та базуватися на таких основних етапах:

1. Розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства на підставі фінансової та бухгалтерської звітності. Інтегральне